

**Кричун А. Ю.,**

*здобувач наукового ступеня «доктор філософії» II курсу  
відділу аспірантури (ад'юнктури) та докторантури  
Дніпровського державного університету внутрішніх справ*

## **ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ДИТЯЧОЇ ПОРНОГРАФІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИДОВИЩНОГО ЗАХОДУ СЕКСУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ ЗА УЧАСТЮ НЕПОВНОЛІТНЬОЇ ОСОБИ**

### **FORMATION OF INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF COMBATING THE DISTRIBUTION OF CHILD PORNOGRAPHY AND HOLDING A SEXUAL ENTERTAINMENT EVENT WITH THE PARTICIPATION OF A MINOR**

У статті здійснено комплексний аналіз міжнародно-правових підходів до запобігання та протидії дитячій порнографії та організації видовищ сексуального характеру за участю неповнолітніх. Вказані явища розглядаються як надзвичайно небезпечні форми сексуальної експлуатації дітей, що порушують основоположні права дитини, зокрема право на життя, гідність, безпеку та захист від насильства. Актуальність дослідження зумовлена глобальним поширенням таких злочинів, стрімким розвитком цифрових технологій, що сприяють їх транснаціональному характеру, а також необхідністю забезпечення ефективної імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство України.

У межах дослідження проаналізовано еволюцію міжнародно-правового регулювання у сфері захисту дітей від сексуального насильства та експлуатації, починаючи з міжнародних актів початку XX століття – Паризької конференції (1910), Женевської конвенції (1923), і завершуючи такими сучасними документами, як Конвенція ООН про права дитини (1989), Факультативний протокол до неї (2000), Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (2007) (Ланцаротська конвенція), а також директивами ЄС.

Особливу увагу приділено Ланцаротській конвенції як комплексному документу, що містить чіткі вимоги до держав-учасниць щодо криміналізації виробництва, розповсюдження, зберігання та перегляду дитячої порнографії, участі дітей у порнографічних виставах, а також встановлює обов'язок криміналізувати вербування, спонукання або змушування дітей до участі у таких діях.

Розкрито основні напрями імплементації міжнародних норм у кримінальне законодавство України, зокрема через ухвалення Закону України №1256-IX від 12 лютого 2021 року, яким було внесено низку змін до Кримінального кодексу України. Проаналізовано нові статті КК України: 156-1 (сексуальне насильство над дитиною), 301-1 (дитяча порнографія), 302-1 (участь дитини у порнографічних заходах), а також оновлену редакцію статті 155.

У статті також порушується проблема нечіткості термінів «дитяча порнографія», «вистави сексуального характеру», «згода дитини», що часто ускладнює правозастосування, а також обґрунтовується необхідність розробки уніфікованого понятійного апарату. Проаналізовано юрисдикційні підходи до переслідування за відповідні злочини (принцип територіальності, активної та пасивної персональної юрисдикції, універсальності).

На основі вивчених міжнародних норм, національного законодавства та практики, автором запропоновано напрями вдосконалення вітчизняного кримінального права у сфері протидії сексуальній експлуатації дітей, серед яких – запровадження спеціалізованих підрозділів, посилення міжнародної співпраці, уніфікація термінології, розробка спеціальних методик розслідування та доведення вини за злочини даної категорії.

**Ключові слова:** *неповнолітня, дитяча порнографія, сексуальне насильство, видовищний захід сексуального характеру, кримінальна відповідальність, захист прав дитини.*

The article provides a comprehensive analysis of international legal approaches to preventing and combating child pornography and the organization of sexual performances with the participation of minors. These phenomena are considered as extremely dangerous forms of sexual exploitation of children that violate the fundamental rights of the child, in particular the right to life, dignity, safety and protection from violence. The relevance of the study is due to the global spread of such crimes, the rapid development of digital technologies that contribute to their transnational nature, as well as the need to ensure the effective implementation of international standards in the national legislation of Ukraine.

The study analyzes the evolution of international legal regulation in the field of protecting children from sexual abuse and exploitation, starting with international acts of the early 20th century – the Paris Conference (1910), the Geneva Convention (1923), and ending with such modern documents as the UN Convention on the Rights of the Child (1989), the Optional Protocol thereto (2000), the Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (2007) (Lanzarote Convention), as well as EU directives.

Particular attention is paid to the Lanzarote Convention as a comprehensive document that contains clear requirements for participating states to criminalize the production, distribution, possession and viewing of child pornography, the participation of children in pornographic performances, and also establishes an obligation to criminalize the recruitment, incitement or coercion of children to participate in such acts.

The main directions of implementation of international norms into the criminal legislation of Ukraine are revealed, in particular through the adoption of the Law of Ukraine No. 1256-IX of February 12, 2021, which introduced a number of amendments to the Criminal Code of Ukraine. The new articles of the Criminal Code of Ukraine are analyzed: 156-1 (sexual violence against a child), 301-1 (child pornography), 302-1 (participation of a child in pornographic activities), as well as the updated version of Article 155.

The article also raises the problem of the vagueness of the terms "child pornography", "sexual performances", "consent of a child", which often complicates law enforcement, and also justifies the need to develop a unified conceptual apparatus. Jurisdictional approaches to prosecution for the relevant crimes are analyzed (the principle of territoriality, active and passive personal jurisdiction, universality).

Based on the studied international norms, national legislation and practice, the author proposes directions for improving domestic criminal law in the field of combating sexual exploitation of children, including the introduction of specialized units, strengthening international cooperation, unification of terminology, development of special methods of investigation and proving guilt for crimes of this category.

**Key words:** *minor, child pornography, sexual violence, spectacular event of a sexual nature, criminal liability, protection of the rights of the child.*

**Постановка проблеми.** У зв'язку прийняттям Закону України від 12 лютого 2021 року № 1256-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Ланзаротської конвенції)» кримінальне законодавство України зазнало певних змін та доповнень. Так диспозиція статті 155 КК України була викладена у новій редакції; імплементовані нові норми кримінального законодавства – ст. 156-1 КК України («Домагання дитини для сексуальних цілей»), ст. 301-1 КК України («Одержання доступу до дитячої порнографії, її придбання, зберігання, ввезення, перевезення чи інше переміщення, збут і розповсюдження»), ст. 302-1 КК України («Проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи») [1].

Відповідно до змісту Ланзаротської конвенції внесені Законом України від 12 лютого 2021 року № 1256-IX зміни повинні бути спрямовані на захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства. Але деякі законодавчі новели не тільки не відповідають змісту цієї Конвенції.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Вивченню проблем протидії криміналь-

ним правопорушенням проти моральності взагалі і проти моральності у сфері статевих стосунків присвячені праці таких науковців як М. М. Абрашкевич, Т. С. Барило, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, Ф. Г. Бурчак, В. В. Вітвицька, Т. І. Возна, В. О. Глушков, С. Ф. Денисов, Т. А. Денисова, В. П. Ємельянов, О. М. Костенко, Л. М. Кривоченко, В. В. Кузнецов, І. П. Лановенко, В. А. Ломако, П. С. Матишевський, Г. М. Мінковський, П. П. Михайленко, В. О. Навроцький, В. К. Негоденко, Ю. Є. Пудовочкін, А. М. Орлеан, П. І. Орлов, А. Х. Степанюк, Є. Л. Стрельцов, І. А. Топольскова, Є. В. Фесенко, В. Л. Чубарев, С. В. Шлик, Н. С. Юзікова, С. С. Яценко та інших відомих вчених.

**Мета статті** полягає у аналізі норм міжнародного права з протидії розповсюдження дитячої порнографії та проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Реалізація державного суверенітету, формування засад правової державності та поваги до прав і свобод людини – все це стає можливим лише за умови розвиненої правової системи [2, с. 65]. Оскільки відповідно до ст. 9 Конституції України чинні міжнародні договори,

згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України, тому виникає необхідність розгляд міжнародного законодавства з протидії розповсюдження дитячої порнографії та проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи.

У 1910 році під час Паризької міжнародної конференції з проблем боротьби з розповсюдженням порнографічних предметів вперше на міжнародному рівні було розглянуто тему визначення порнографії та її застосування. Було навіть сформульовано повне визначення порнографії, згідно з яким воно охоплює будь-який матеріал непристойного характеру, який має на меті пропагувати нездорові ідеї щодо статевого життя та спонукати до хтивих і непристойних думок [3]. Однак це визначення було визнано занадто широким і синонімічним до непристойності, тому воно не було включено до підсумкового документу конференції.

У результаті п'ятнадцять країн підписали Угоду про припинення розповсюдження порнографічних видань. Найчастіше документ розглядається як заява, оскільки він не містить правового визначення порнографії, критеріїв її відмежування від еротики, а також не описує способи розповсюдження таких матеріалів та предметів [4].

Однак документ містить приблизний перелік предметів і матеріалів порнографічного характеру, в тому числі: роботи, малюнки, зображення або предмети. Це також стосується концентрації будь-яких порушень, які можуть сприяти виявленню та припиненню порушень національного законодавства країн-учасниць щодо порнографічних творів, малюнків, зображень або об'єктів, складові елементи яких мають міжнародний характер, надаючи можливість запобігати імпорту публікацій або об'єктів, зазначених в угоді, будь-якої інформації, а також для забезпечення або прискорення її видалення шляхом повідомлення країн-учасниць про угоди, зазначені в законах, які були або будуть прийняті на цю тему. Питання про конкретні види злочинів, пов'язаних з розповсюдженням порнографії, не розглядається.

Наступним міжнародно-правовим актом стала Міжнародна конвенція проти розповсюдження та торгівлі порнографічними видання-

ми, підписана в Женеві в 1923 році. Закон не містить визначення порнографії, але дає приблизний перелік порнографічної продукції: твори, малюнки, гравюри, картини, друковані видання, зображення, плакати, вивіски, фотографії, кінематографічні фільми та інші порнографічні матеріали [5].

Спеціальний документ містить конкретний перелік порнографічних дій, які будуть криміналізовані країнами-учасницями Конвенції, а саме: виробництво або зберігання порнографії з метою продажу, розповсюдження або публічного оприлюднення; імпорту, транспортування, експорту, особисто або через інших осіб, порнографічні матеріали чи предмети з метою розповсюдження, здійснення діяльності чи участь у будь-якому комерційному, громадському чи приватному житті, пов'язаному з порнографічними матеріалами чи предметами, будь-яким способом їх розповсюдження для прокату, реклами, публічний показ або використання з метою заохочення обігу або торгівлі цими предметами.

Стаття 1 Конвенції вимагає від країн-учасниць вживати всіх заходів для викриття, судового переслідування та покарання осіб, визнаних винними в будь-якому з діянь, перелічених у Конвенції. Принцип територіальності юрисдикції держави-учасниці визначається наступним чином: «Будь-яка особа, яка вчинила будь-який злочин, викладений у статті 1, несе відповідальність згідно із законодавством держави, де було скоєно правопорушення або де один із елементів Принцип територіальності також доповнюється принципом позитивного *ratione personae*: «Особа буде притягнута до відповідальності перед судами, громадянином яких вона є, якщо її там знайдуть, навіть якщо законодавство держави, у якій вона перебуває, резидент допускає вчинення такого складу злочину на його території». Кожна сторона застосовує правило про відсутність подвійної злочинності відповідно до положень, прийнятих її законодавством.

Конвенцію підписали близько шістдесяти держав. У 1935 році до неї приєднався СРСР. Конвенція є чинною до сих пір і залишається основним документом в щодо протидії обігу порнографії.

Вперше про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства йшло-

ся в Конвенції про права дитини 1989 року, яка була розроблена шляхом прийняття багатьох документів. У статті 34 цього документа ми бачимо таку чітку директиву: «Держави повинні забезпечити захист дитини від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуального насильства. З цією метою від держав вимагається вжити всіх необхідних заходів на національному, двосторонньому та багатосторонньому рівні. щоб запобігти будь-якому приниженню або примушенню дітей до будь-якої незаконної сексуальної діяльності; будь-якому використанню дітей для проституції чи інших незаконних сексуальних дій» [6]. Для СРСР конвенція набула чинності в 1990 році.

У 1991 році Кабінет міністрів Ради Європи рекомендував заходи державам-членам ЄС щодо питань, пов'язаних з дитячою порнографією та сексуальною експлуатацією та сексуальним насильством. Вони взялися сформулювати перелік заходів, спрямованих на припинення вказаного явища. Питання було досить конкретним: у Рекомендації R 11 для держав-членів ЄС щодо сексуальної експлуатації з метою отримання прибутку, порнографії, проституції, торгівлі дітьми та неповнолітніми.

Європейським країнам рекомендовано вжити наступних заходів: врахувати тяжкість злочинів, вчинених особами, причетними до виробництва та продажу будь-яких порнографічних матеріалів, в яких фігурують діти, вивчити доцільність кримінальної відповідальності за зберігання порнографічних матеріалів; забезпечувати через міжнародне співробітництво ідентифікацію компаній, компаній або осіб, які мають зв'язки з двома або більше країнами, щоб забезпечити повідомлення громадськості про інформацію реалізації кримінальної політики, зокрема звинувачення та вироки у справах, пов'язаних з дитячою порнографією та сексуальною експлуатацією та сексуальним насильством.

Комітет міністрів Ради Європи запропонував у Рекомендації REC (2001) 16 кримінальну відповідальність за володіння порнографічними матеріалами, де з'являються діти або імітовані зображення дітей. Багато міжнародних документів мають свої конкретні норми щодо порнографії.

Так, Конвенція про транскордонне телебачення 1989 року (ets № 132) встановлює наступні вимоги до змісту телевізійних передач, яких повинні дотримуватися мовники: програми загалом, їх подача та зміст мають забезпечувати повагу до людської гідності та основних права інших людей. Зокрема, вони не повинні бути непристойними і, зокрема, містити порнографію, пропагувати насильство та расову ненависть, усі програми, які можуть завдати шкоди фізичному, розумовому чи моральному розвитку дітей і підлітків, не повинні транслюватися в період часу, коли вони можуть спостерігати за ними [7].

Відповідно до Європейської конвенції про спільне виробництво фільмів 1992 року (ETS № 147), слід дотримуватися наступних вказівок: Схвалення спільного виробництва фільмів не може бути надано проектам, які є явно порнографічними або пропагують насильство чи ображають людську гідність. Основні принципи ООН щодо попередження злочинності серед неповнолітніх 1990 року закликають засоби масової інформації звести до мінімуму показ матеріалів, пов'язаних із порнографією, вимагають уникати показу дітей, жінок та особистих стосунків у будь-якій формі, що принижує гідність (п. 43).

Згідно зі статтею 21 Віденської декларації та Програми дій 1993 року держави-учасниці покликані зміцнювати національні та міжнародні механізми та програми захисту та захисту дітей, зокрема дівчат, дітей, які залишилися без нагляду, дітей, які піддаються сексуальній експлуатації, включаючи дитячу порнографію.

Як зазначено в пункті 48 цієї декларації, Всесвітня конференція з прав людини закликає всі країни зайнятися гострою проблемою дітей, які опинилися в екстремальних обставинах, активно боротися з експлуатацією та жорстоким поводженням з дітьми, в тому числі з сексуальною експлуатацією та сексуальним насильством.

Конвенція № 182 міжнародної організації праці, прийнятої в 1999 році, розглядає питання експлуатації дітей і закликає до негайних дій для викорінення найгірших форм дитячої праці. Відповідно до зазначеної конвенції використання, вербування чи пропонування дитини для створення порнографічних матері-

алів або для порнографічних вистав мають розглядатися як кримінальні злочини. У 2000 році Україна офіційно погодилася дотримуватися цієї конвенції.

Наступним важливим кроком у боротьбі розповсюдженням дитячої порнографії та проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи став Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції та дитячої порнографії 2000 року [8].

Він вперше дає визначення дитячої порнографії на міжнародному рівні. Відповідно до ст. 2 протоколу, дитяча порнографія – це зображення будь-якими засобами дитини, яка здійснює реальні чи імітовані відверто статеві дії, або будь-яке зображення статевих органів дитини з сексуальними мотивами.

Держава-учасниця зобов'язується забезпечити, щоб виробництво, розповсюдження, поширення, імпорт, експорт, пропозиція, продаж або володіння дитячою порнографією повністю охоплюються її кримінальним законодавством, незалежно від того, чи були ці злочини вчинені на національному чи транснаціональному рівні, індивідуально чи організовано. З урахуванням положень національного законодавства цей міжнародний документ зобов'язує кожну державу-учасницю у відповідних випадках вжити заходів щодо встановлення відповідальності юридичних осіб за злочини, передбачені протоколом.

Беручи до уваги правові принципи держави-учасниці, така відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільно-правовою або адміністративною.

Крім територіального принципу, держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідні для встановлення своєї юрисдикцію щодо злочинів, зазначених у протоколі, у тих випадках, коли такі злочини вчинені на її території або на борту морського чи повітряного судна, зареєстрованого в цій державі.

Крім того, протокол зобов'язує державу-учасницю вживати заходів для встановлення активного особистого чи пасивно-персонального принципів юрисдикції щодо передбачених злочинів, тобто у випадках, коли підозрюваним у вчиненні злочину є громадянин

держави-учасниці або особа, місце проживання якої знаходиться на її території, а також коли потерпілий є громадянином цієї держави. Кожна держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для встановлення своєї юрисдикції щодо вищезазначених правопорушень, коли правопорушник перебуває на її території, і вона не повинна видавати його іншій державі-учасниці на тій підставі, що правопорушення було вчинене одним із її громадян

Протокол також не виключає будь-якої кримінальної юрисдикції, яка здійснюється відповідно до національного законодавства. У 2003 році Україна офіційно підписала протокол і погодилася його виконувати. У результаті п'ятнадцять держав уклали Угоду щодо припинення обігу порнографічних видань. Цей документ найчастіше оцінюється як декларація, саме через те, що не містив легального визначення порнографії, критеріїв її відмежування від еротики, не описував способів розповсюдження таких матеріалів та предметів. Також у ньому йшлося про централізацію будь-яких відомостей, що можуть полегшити розшук та припинення дій, що становлять порушення внутрішнього законодавства держав-учасниць щодо порнографічних творів, малюнків, зображень чи предметів, складові елементи яких мають міжнародний характер, про доставлення будь-яких відомостей, що можуть перешкоджати ввезенню видань або предметів, зазначених у угоді, а також забезпеченні або прискоренні їх вилучення, повідомленні законів, які вже були видані, або будуть видані в державах-учасницях щодо предмета зазначеної угоди. Питання про конкретні види злочинів, пов'язаних з поширенням порнографії, не розглядався.

Основним документом у сфері протидії обігу порнографії залишається Міжнародна конвенція про припинення обігу порнографічних видань та торгівлі ними, підписана у Женеві 1923 року. Даний документ містить вичерпний перелік порнографічної продукції: твори, малюнки, гравюри, картини, друковані видання, зображення, афіші, емблеми, фотографії, кінематографічні фільми або інші порнографічні предмети. Також документ містить конкретний перелік дій з порнографічною

продукцією, що підлягають криміналізації державними-учасниками конвенції, а саме: виготовлення чи зберігання порнографічних предметів з метою їх продажу або розповсюдження або їх публічного виставлення, ввезення, провезення, вивезення особисто або через іншу особу в вищевказаних цілях порнографічних матеріалів або предметів, або їх випуск в обіг тим чи іншим шляхом, ведення або участь у бізнесі, громадському або приватному, пов'язаному з порнографічними матеріалами або предметами, або здійснення з ними різного роду операцій будь-якого виду, їх поширення, публічне виставлення або ведення бізнесу з метою прокату, рекламування або оголошення будь-яким шляхом, з метою заохочення обороту або торгівлі, що підлягають переслідуванню, що будь-яка особа займається однією з перелічених вище кримінальних дій, анонсування чи оголошення, як і через кого, порнографічні матеріали та предмети можуть бути отримані, або безпосередньо, або через посередників. Стаття І конвенції накладає на її учасників зобов'язання вживати будь-яких заходів з метою розкриття, переслідування та покарання будь-кого, хто виявиться винним в одній із дій, перерахованих у конвенції.

Ряд документів було прийнято задля доповнень положень Конвенції про права дитини 1989 року. У ст. 34 зазначеного документа було закріплено наступний імперативний припис: «Держави зобов'язуються захищати дитину від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуального розбещення. З цією метою держави, зокрема, вживають на національному, двосторонньому та багатосторонньому рівнях усіх необхідних заходів для запобігання: відмінюванню або примусу дитини до будь-якої незаконної сексуальної діяльності; використання з метою експлуатації дітей у проституції або в іншій незаконній сексуальній практиці; використання з метою експлуатації дітей у порнографії та порнографічних матеріалах».

Кабінет Міністрів Ради Європи у Рекомендації R 11 для держав-учасниць ЄС щодо експлуатації сексу з метою наживи, порнографії, проституції, торгівлі дітьми та неповнолітніми 1991 року дещо конкретизував це загальне положення. У цьому документі сформульовано і перелік заходів, спрямованих на припинення обороту дитячої порнографії. Європейським державам зокрема було рекомендовано наступне: передбачити відповідні санкції, враховуючи тяжкість злочину, вчиненого тими особами, які беруть участь у виробництві та збуті будь-яких порнографічних матеріалів, у яких фігурують діти, вивчати доцільність запровадження кримінальних санкцій просто за володіння дитячою порнографічною продукцією.

**Висновки.** При розгляді питання про імплементацію у національне кримінальне законодавство суспільно небезпечних діянь, зокрема розповсюдження дитячої порнографії та проведення видовищного заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи необхідно розглянути ті ключові фактори, які визначають їх кримінальну неприпустимість та караність. Важаємо необхідним виділити та встановити ті фактори, які покладаються в основу визнання відповідних діянь кримінально неприпустимими та підлягають покаранню. Одним із таких факторів є система нормативних актів як національного так і міжнародного рівня, які мають на меті забезпечення здорового та безпечного фізичного та психічного розвитку і виховання неповнолітніх, а також сприяти запобіганню вчиненню зазначених кримінальних правопорушень. Основним міжнародно-правовими актами є: Женевська декларація прав дитини (1924 р.); Конвенція ООН про права дитини 1989 р.; Європейська конвенція про здійснення прав дітей (1996 р.); Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства та ін. Саме ці міжнародно-правові актами стали основою національного кримінального законодавства щодо захисту дітей від будь-яких проявів насильства та експлуатації.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III: дата оновлення 28.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 25.05.2025)
2. Хаустова М.Г. Правова система України: особливості становлення та сутнісні риси. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2011. № 21. С. 65–75.

3. Рябчинська О. П. Боротьба з розповсюдженням порнографічних предметів і творів, що пропагують культ насильства і жорстокості : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003. 20 с.
4. Угода стосовно припинення обігу порнографічних видань від 5 травня 1910 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1014.2936.0> (дата звернення: 13.05.2025)
5. Міжнародна конвенція про припинення обігу порнографічних видань та торгівлі ними від 12 вересня 1923 р. URL: <http://ukraine.uaправо.net/data/base66/ukr66616.htm> (дата звернення: 10.05.2025)
6. Конвенція про права дитини 20 листопада 1989 року URL: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995\\_021](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021) (дата звернення: 24.04.2025)
7. Європейська конвенція про транскордонне телебачення 9 вересня 1998 року URL: [доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994\\_444](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_444) (дата звернення: 24.04.2025)
8. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії від 1 січ. 2000 р.: ратиф. Україною законом від 3 квіт. 2003 р. № 716-IV. URL: [http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_b09](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b09) (дата звернення: 25.05.2025)